

Дејан Васовић, дипл. правник,  
студент докторских студија на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу,

УДК: 347.77/-78

343.533

Примљено: 26. јун 2011.

Стручни чланак

## УПРАВНА ЗАШТИТА ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

*Право интелектуалне својине, као посебна права, развија се крајем 19. века. С обзиром на веома динамичан развој и велике могућности за злоупотребе, током времена се као кључно питање у развоју ове области права намећуло питање заштите права. У том циљу мноштво држава је правно регулисало ову област законским и подзаконским акцима. И Република Србија је усвојила савремене правне прописе којима се дефинише улога државних органа у заштити права интелектуалне својине. Најзначајнију улогу у заштити права имају органи државне управе, и то царински и инспекцијски органи.*

*Кључне речи: интелектуална својина, индустријска својина, ауторско право, завод за интелектуалну својину, управа царина, инспекција*

### I. УВОД

Жеља за стварањем је инхерентна природи сваког људског бића. Користећи се стеченим знањем и маштом, људи своју активност усмеравају на откривање нових идеја, појава и процеса ради развоја науке и технике и на тај начин стварају интелектуална добра. Идеје, појаве и процеси представљају нематеријална добра, јер се не могу физички представити. Чињеница да се људском активношћу остварује материјална корист, која се може изразити и у новцу, и као таква постаје предмет правних послова, као и чињеница да та активност може утицати на друштвене односе, проузроковала је потребу правног

нормирања интелектуалне својине. Правни термин „интелектуална својина“ је новијег датума и у међународном праву се дефинише Конвенцијом о оснивању Светске организације за интелектуалну својину.<sup>1</sup> Конвенцијом се прописује да интелектуална својина означава права која се односе на књижевна, уметничка и научна дела, интерпретације уметника интерпретатора и извођења уметника извођача, фонограме и радио емисије, проналаске у свим областима људске активности, научна открића, индустријске узорке и моделе, фабричке, трговачке и услужне жигове, као и трговачка имена и трговачке називе, заштиту од нелојалне утакмице и сва друга права везана за интелектуалну активност у индустријској, научној, књижевној и уметничкој области.<sup>2</sup> Међутим и поред тога овај термин данас у светској правној пракси није општеприхваћен. Премда је правно становиште да је интелектуална својина заједнички назив за индустријску својину и ауторско право, често можемо запазити назив „право индустријске својине и ауторско право“ уместо „право интелектуалне својине.“<sup>3</sup> Израз интелектуална својина први пут се помиње у пресуди суда у америчкој савезној држави Масачусетс из 1845. године.<sup>4</sup>

Право интелектуалне својине је млада грана права, која се изузетно брзо развија у складу са темпо технолошког развоја и напретка човечанства у свим областима деловања, а у циљу заштите интелектуалних дела од неовлашћеног искоришћавања. Актуелност проблема и интензивна законодавна активност главни су мотиви за настанак овог дела. Предмет истраживања је правна заштита интелектуалне својине, пре свега у држави Србији. Научно истраживање се базира на проучавању једног од видова правне заштите – управноправне заштите. Одлучујућу улогу у спровођењу управноправне заштите имају органи државне управе. Користећи метод анализе, статистички и упоредноправни метод, покушава се утврдити значај и улога царинских и инспекцијских органа у заштити права интелектуалне својине, а пре свега имајући у виду нове законске и подзаконске акте којима се поменути органи прописују знатно већа овлашћења и дужности.

---

<sup>1</sup> Конвенција је усвојена 14. јула 1967. године у Стокхолму, а назив Организације на енглеском језику је World Intellectual Property Organisation – WIPO.

<sup>2</sup> Конвенција о оснивању Светске организације за интелектуалну својину („Сл. лист СФРЈ – Међународни уговори и други споразуми“ бр. 31/72), члан 2.

<sup>3</sup> В. Бесаровић, *Интелектуална права, индустријска својина и ауторско право*, Београд, 2005, 23.

## II. ЗАШТИТА ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

У данашњем друштву у коме су информације све значајније, правна заштита интелектуалне својине је у центру пажње. Као последица развоја технологије и растуће важности информација у друштву, имаоци интелектуалне својине су често жртве пиратерије. Под пиратеријом у области интелектуалне својине подразумевамо све радње масовног, континуираног и систематског, неовлашћеног искоришћавања добара интелектуалне својине у било ком облику, било којим техничким методама и средствима.<sup>5</sup> С обзиром да се пиратеријом могу врло брзо стицати огромне суме новца,<sup>6</sup> повреда права интелектуалне својине је повезана са организованим криминалом. Та веза је нарочито изражена у данашње време, у информатичкој ери, када је софтверско усавршавања и развој софистициране технологије немогуће адекватно законодавно пратити, па правна регулатива је увек корак назад у односу на реално стање на тржишту.<sup>7</sup> То не успевају ни развијене државе којима често одговара виши степен правне заштите интелектуалне својине, него земљама у развоју, које мањи интензитет заштите оправдају националним интересима и развојем националне економије.

Са друге стране, с обзиром да носилац права индустријске својине ужива неку врсту монополског положаја на тржишту, постоји опасност да носилац права злоупотребљава свој доминантан тржишни положај и поступа супротно правилима конкуренције. Он то може учинити тако што ће наплаћивати високу цену за своје производе или тако што ће на конкуренте вршити притисак претњом да ће поднети тужбу против њих због повреде права. Иако се може десити да тужба нема правног основа, конкуренти се често неће упустити у производњу сличних производа, не желећи да се упуштају у судски процес и ризик да претрпи штету.<sup>8</sup> Из ових разлога национална законодавства посвећују све већу пажњу

---

<sup>4</sup> [www.ziscg.me](http://www.ziscg.me), јануар 2011. године.

<sup>5</sup> В. Спасић, *Савремени облици пиратерије у ауторском и сродном праву*, Правни живот, бр. 13, 2007, 293.

<sup>6</sup> Удружење филмских компанија (*Motion Picture Association - MPA*) сматра да филмска индустрија годишње губи око 6 милијарди долара, а само у једном дану у Индонезији у тржном центру је заплењено 1.300.000 дискова

<sup>7</sup> Љ. Стефаноски, *Сијровођење права интелектуалне својине*, Правни живот, број 13, 2008, 151.

<sup>8</sup> Н. MacQueen, С. Waelde, G. Laurie, *Contemporary Intellectual Property*, New York, 2008, 14.

правном нормирању сва три облика судске заштите права интелектуалне својине: грађанскоправну, кривичноправну и управноправну. Ови облици заштите предвиђени су и позитивноправним прописима Републике Србије.

Грађанскоправна заштита је регулисана посебним законима из области интелектуалне својине којима се врши заштита патената, жигова, индустријског дизајна, топографије интегрисаних кола, ознаке географског порекла и ауторска и сродна права. Грађанскоправна заштита је у потпуности усклађена са међународним конвенцијама које је ратификовала Република Србија.

Кривичноправна заштита је правно уређена Кривичним законом Републике Србије<sup>9</sup> и Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала.<sup>10</sup> У јануару 2005. године у Србији је изречена прва пресуда због кривичног дела неовлашћеног коришћења ауторског и другог сродног права, и то условна казна.<sup>11</sup>

Управноправна заштита регулише се истоветним посебним законима из области интелектуалне својине као и грађанскоправна, али не у облику који је неопходан за хармонизацију прописа Србије са ТРИПС споразумом<sup>12</sup> и правом Европске уније.<sup>13</sup> Због тога је Скупштина Србије усвојила Закон о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине. Поступак управноправне заштите прописан је и Царинским законом. Наведеним правним прописима је предвиђена двојака правна заштита: за право индустријске својине и за сва права интелектуалне својине. Заштита права индустријске својине обухвата заштиту у управном поступку остваривања права код Завода за интелектуалну својину.

### III. ЗАВОД ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНУ СВОЈИНУ

---

<sup>9</sup> Кривични законик, *Службени гласник РС*, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009 и 111/2009.

<sup>10</sup> Закон о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала, *Службени гласник РС*, бр. 61/2005 и 104/2009.

<sup>11</sup> Пресуда Другог општинског суда у Београду од 21. јануара 2005. године, а Извршилац је неовлашћено копирао филмове и рачунарске програме и продавао путем свог интернет сајта.

<sup>12</sup> Скраћеница TRIPS - *Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights* – Споразум о трговинским експектима права интелектуалне својине, који чини Анекс 1Ц Споразума из Маракеша о оснивању Светске трговинске организације који је закључен 24. априла 1994. године, а ступио на снагу од 1. јануара 1995. године.

Париском конвенцијом о заштити индустријске својине<sup>14</sup> прописано је да се свака земља Уније<sup>15</sup> обавезује да установи посебну управу за индустријску својину. Иако је Краљевина Србија једна од једанаест држава оснивача Уније, Управа за заштиту индустријске својине је основана тек 15. новембра 1920. године. Од 2003. године ова установа се назива Завод за интелектуалну својину. У надлежности Завода су послови који се односе на права индустријске својине и ауторска и сродна права. Ова Установа врши нормативно уређивање односа у наведеним областима предлагањем подзаконских аката. Поред тога, Завод спроводи управни поступак за признавање патента, жига, индустријског дизајна, топографије интегрисаних кола и ознаке географског порекла.<sup>16</sup> Набројана субјективна права индустријске својине уживају управноправну заштиту предвиђену посебним законима за поједина субјективна права.

Законом о патентима је прописано да су управни акти у управном поступку поводом правне заштите проналазака коначни, и против њих се може покренути управни спор.<sup>17</sup> И у случају одобравања принудне лиценце, може се покренути управни спор.

Законом о жиговима<sup>18</sup> и Законом о правној заштити индустријског дизајна<sup>19</sup> прописује се да против управног акта којим се одлучује о правној заштити жигова може изјавити жалба Влади, а лице незадовољно одлуком Владе може покренути управни спор. Правна заштита топографије остварује се у управном поступку. Одлуке донете у управном поступку су коначне и против њих се може покренути управни спор.<sup>20</sup>

Законом о ознакама географског порекла<sup>21</sup> је предвиђено да се управни спор може покренути у року од тридесет дана од дана пријема одлуке Владе о жалби поводом закључка Завода за интелектуалну својину о одбацивању неуредне

---

<sup>13</sup> Регулатива Савета (ЕК) број 1383/2003 и Уредба Комисије (ЕС) број 1891/2004.

<sup>14</sup> Париска конвенција о заштити индустријске својине, *Службени листи СФРЈ – међународни ујовори и дрући сјоразуми*, бр. 5/74, члан 12.

<sup>15</sup> Земље на које се примењује ова конвенција образују Унију за заштиту индустријске својине, која је основана 20. марта 1883. године.

<sup>16</sup> У права индустријске својине сврставају се и права оплемењивача биљних сорти, али регистар заштићених биљних сорти води Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

<sup>17</sup> Закон о патентима, *Службени листи СЦГ*, бр. 32/2004 и 35/2004 – испр. и *Службени јласник РС*, бр. 115/2006 – испр.

<sup>18</sup> Закон о жиговима, *Службени јласник РС*, бр. 104/2009.

<sup>19</sup> Закон о правној заштити индустријског дизајна, *Службени јласник РС*, број 104/2009.

<sup>20</sup> Закон о заштити топографија интегрисаних кола, *Службени јласник РС*, број 104/2009.

пријаве, као и поводом решења о одбијању односно прихватању пријаве за упис у регистар ознака географског порекла. Законом о ауторском и сродним правима<sup>22</sup> се не предвиђа управноправна заштита,<sup>23</sup> јер ауторска и сродна права се не региструју.<sup>24</sup> Већина држава у свету правно нормира заштиту субјективних права индустријске својине, доносећи законе у складу са међународним конвенцијама. Република Македонија је једна од ретких држава која управносудску заштиту не прописује својим законом,<sup>25</sup> већ таква заштита проистиче из уставних одредаба.<sup>26</sup>

## IV. УПРАВНА ЗАШТИТА

### 1. Царински органи

Заштита права интелектуалне својине од стране царинских органа у Србији је регулисана Царинским законом<sup>27</sup> и Уредбом о условима и начину примене мера за заштиту права интелектуалне својине на граници.<sup>28</sup> Царински закон се примењује од 31. маја 2010. године, а Уредба о условима и начину примене мера за заштиту права интелектуалне својине на граници од 1. јануара 2011. године.

Царинском законом је прописано да се приликом увоза, извоза или транзита робе штите права интелектуалне својине, и то: ауторска и сродна права, жиг, географска ознака порекла, дизајн, патент и топографија интегрисаних кола. Царински орган може по службеној дужности или на захтев носиоца права интелектуалне својине<sup>29</sup> прекинути царински поступак и задржати робу у случају сумње у повреду права интелектуалне својине

---

<sup>21</sup> Закон о ознакама географског порекла, *Службени гласник РС*, бр. 18/2010.

<sup>22</sup> Закон о ауторском и сродним правима, *Службени гласник РС*, бр. 104/2009.

<sup>23</sup> Управни спор се може покренути у случају одлуке надлежног органа у погледу давања или одузимања дозволе за обављање делатности Организацији за колективно остваривање ауторског и сродних права.

<sup>24</sup> В. Бесаровић, *Нове тенденције у развоју заштите права интелектуалне својине*, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1, 2007, 47.

<sup>25</sup> *Zakon za industrijskata sopstvenost, Služben vesnik na Republika Makedonija* бр. 47/2002.

<sup>26</sup> М. Иванова – Бојацијевска, *Заштита права интелектуалне својине у Македонији*, *Правни живот*, Београд бр. 11, 2003, 928.

<sup>27</sup> Царински закон, *Службени гласник РС*, бр. 18/2010.

<sup>28</sup> Уредба о условима и начину примене мера за заштиту права интелектуалне својине на граници, *Службени гласник РС*, бр. 86/2010.

<sup>29</sup> Уредбом Владе Републике Србије носиоцем права интелектуалне својине сматра се носилац жига, ауторског права или сродног права, права на дизајн, патента или малог патента, сертификата о додатној заштити, права на заштиту биљне сорте, ознаке порекла,

Законом је прописано да у случају када царински орган прекине царински поступак дужан је да о томе одмах обавести увозника робе, носиоца права интелектуалне својине и орган надлежан за права интелектуалне својине. Ако царински орган у року од десет радних дана не буде обавештен од стране подносиоца захтева да је покренут поступак или да је надлежни орган одредио привремену меру, наставиће се царински поступак.

Носилац права интелектуалне својине може поднети захтев за предузимање мера за заштиту права интелектуалне својине и пре обавештења царинских органа уколико посумња да се робом која је предмет царинског поступка повређује неко од права интелектуалне својине.<sup>30</sup> Одлука о спровођењу мера за заштиту права Управа царина доставља царинарници која је дужна да привремено задржи робу за коју је започет царински поступак, уколико та роба одговара опису робе из достављене одлуке.

Надлежни орган царине може да уништи задржану робу без спровођења поступка утврђивања повреде права интелектуалне својине, под условом да то захтева носилац права, а уз сагласност држаоца или власника робе. Трошкове уништења робе сноси носилац права интелектуалне својине.

Уредбом Владе изричито је предвиђено да роба за коју је утврђено да се њоме повређује право интелектуалне својине се не сме унети или изнети из царинског подручја Републике Србије, ставити у слободан промет, извозити или поново извозити, ставити у царински поступак са одлагањем или сместити у слободну зону и слободно складиште.<sup>31</sup> У случају када је тужбени захтев усвојен и наложено уништавање робе, царински орган може наложити уништење робе под царинским надзором или њено уклањање из уобичајених трговинских токова на други начин<sup>32</sup> под условом да се у највећој мери смањи ризик од будуће повреде права интелектуалне својине, да се не наноси штета носиоцу права и да му буде омогућено да предложи начин уклањања робе.

---

ознаке географског порекла и права на топографију интегрисаних кола, као и друго лице овлашћено да користи било која од наведених права интелектуалне својине.

<sup>30</sup> У Србију се највише кривотворене робе увози из Кине, Турске, Хонг Конга и Тајланда.

<sup>31</sup> Разлика између слободне зоне и слободног складишта је у томе што је слободно складиште покривени простор, а слободна зона се може налазити на једном или више отворених или затворених простора.

<sup>32</sup> Уредбом је прописано да се роба може уклонити из уобичајених трговинских токова уступањем без накнаде у хуманитарне и сличне сврхе, рециклажу и сл.

Иако је законом прописано да се роба може дати у хуманитарне сврхе уз сагласност носиоца права, у нашој држави није било таквих примера. И поред спремности царинских органа да то учине, није било иницијативе великих компанија да се пре свега текстилна роба поклони сиромашнима. Мултинационалне компаније сматрају да је кривотворена роба лошијег квалитета и ако таква штети њиховом угледу, те се мора уништити. У другим државама је пракса да се са робе скину знакови којма се повређују права и да се роба донира некој хуманитарној организацији.

## 2. Инспекцијски органи

Поред царинских органа, већина држава у свету штити право интелектуалне својине и деловањем инспекцијских органа. У Србији рад инспекцијских органа је регулисан Законом о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине.<sup>33</sup>

Законом се као роба којом се повређује право интелектуалне својине нормира: пиратски примерак ауторског дела или предмета сродног права, укључујући рачунарске програме, затим роба са кривотвореним жигом и дизајном, роба којом се повређују патент, мали патент, топографија интегрисаних кола, роба која се користи за уклањање технолошких мера и уређаја ради ограничавања или спречавања појединих радњи у односу на предмет заштите права, а без одобрења носиоца права. Овлашћена за поступање са оваквом робом јесу поједина министарства Владе Републике Србије и Републичка радиодифузна агенција.

Министарство трговине и услуга преко тржишне инспекције врши надзор над производњом и прометом робе заштићене ауторским или сродним правом, али и надзор над робом којом се повређује неко од права индустријске својине. Ова инспекција је у циљу спречавања повреде права интелектуалне својине у 2009. години одузела и повукла из промета 38.714 комада кривотворених производа, а укупно у периоду од 2007-2009. године заплењено је око 120.000 пиратских дискова. Међутим, наша инспекција је успела да утврди само

---

<sup>33</sup> Закон о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине Службени гласник РС, бр. 46/2006 и 104/2009 – др. закон.



постојање лажне ракије, док су колеге у Хрватској утврдиле да нема прехрамбеног производа који нема своју копију, па чак и чувени бренд „вегета“.<sup>34</sup>

Министарство економије и регионалног развоја преко туристичке инспекције врши надзор над пружањем угоститељских и туристичких услуга којима се повређује право интелектуалне својине. Министарство животне средине и просторног планирања преко урбанистичке и грађевинске инспекције санкционише измене на грађевинама које представљају материјализовани примерак дела архитектуре, уколико не постоји сагласност аутора.

Министарство здравља преко здравствене и санитарне инспекције врши надзор над робом којом се крше права интелектуалне својине у области производње и промета лекова и санитарних прописа. Ефикасном акцијом надлежних органа 2007. године откривена је продаја фалсификованог лека *ишетабулин*, серум против тетануса, који је као такав био дистрибуиран у преко четрдесет здравствених установа широм земље. У марту 2010. године покренут је поступак против више власника апотека због продаје фалсификованих лекова *cialis* и *viagra*, који се користе за потенцију.

Министарство просвете преко просветне инспекције врши надзор над издавањем стручних публикација којима се крше ауторска права. У Нишу и Земуну је 2006. године заплењено око 34.000 пиратских издања књижевних дела, која су организовано штампана и продавана у неколико књижара у читавој Србији.<sup>35</sup>

Министарство финансија је овлашћено да преко пореске инспекције и пореске полиције, који делују у оквиру Пореске управе, штити права интелектуалне својине а нарочито права на рачунарске програме и базе података. Кршење права интелектуалне својине у овој области назива се и сајбер криминал. Крајем 2009. године полиција је ухапсила једно лице у Београду које је путем интернет сајта продавало софтвере за рачунаре и мобилне телефоне, и при том стекло имовинску корист од преко 10 милиона динара.<sup>36</sup>

Министарство за науку и технолошки развој има у свом делокругу рада обавезу да се стара о праву интелектуалне својине тако што ће предлагати правне прописе којима се правно регулише ова област. Инспекцијске службе овог

---

<sup>34</sup> Дневни лист Куир, 28. август 2010. године, стр. 8.

<sup>35</sup> [www.novosti.rs](http://www.novosti.rs), 11. јануар 2006. године.

<sup>36</sup> [www.blic.rs](http://www.blic.rs), јануар 2011. године.

Министарства су дужне да врше надзор приликом коришћења стручних публикација којима се повређује ауторско право. Законом је прописано да Републичка радиодифузна агенција штити ауторска и сродна права тако што врши надзор над радом емитера, у случају неовлашћеног емитовања или реемитовања заштићеног дела.

Сви наведени државни органи могу поступати у заштити права интелектуалне својине по службеној дужности или на захтев носиоца права. Наиме, надлежни орган када непосредним увидом утврди повреду права интелектуалне својине врши привремено одузимање робе и изриче меру привремене забране обављања делатности којом се повређује право интелектуалне својине. Инспекцијски органи о предузетим мерама обавештавају носиоца права. Уколико носилац права у остављеном року не покрене поступак односно не достави одлуку суда којом се одређује привремена мера, инспекцијски орган ће робу вратити власнику или држаоцу.

Инспекцијски органи могу привремено одузети робу и на основу захтева носиоца права интелектуалне својине. Уколико надлежни орган не прихвати поднети захтев, носилац права је у обавези да сноси трошкове поступка и да надокнади штету лицу од кога је роба одузета. Одлуку о усвојеном захтеву носиоца права, орган државне управе доставља свим организационом јединицама како би оне могле да у случају када утврде да роба одговара опису из достављене одлуке, изврше привремено одузимање.

Када је у судском поступку одлучено да се роба уништи или уклони из промета, то се може учинити и давањем робе у хуманитарне сврхе или продајом рециклажним центрима. При уништењу робе инспекција је дужна да води рачуна да се умањи ризик поновне повреде права интелектуалне својине, да се не нанесе штета носиоцу права, као и да носиоцу права буде омогућено да предложи начин уништења робе.

### **З а к љ у ч а к**

Потреба правне заштите ималаца интелектуалних производа као резултата активности људског ума била је разлог да настане право интелектуалне својине. Упркос постојању термина интелектуална својина, код нас се још увек не размишља о кодификацији права интелектуалне својине. Сматрамо да то не сме

бити препрека за ефикасну заштиту права. Да би та правна заштита била успешна неопходно је да буду испуњена три услова. Као прво, оно без чега се не може јесу правни прописи. У законодавству Србије су заступљена сва три облика правне заштите интелектуалне својине. Усвајањем Кривичног законика и Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине, заштита носилаца ових права је у потпуности усаглашена са мултилатералним конвенцијама и правом Европске уније. Према томе, можемо сматрати да је овај услов испуњен.

Правним прописима се предвиђа поступак за заштиту права који спроводи надлежни орган. Ефикасан рад надлежног органа представља други услов. Органи надлежни да поступају у овој области права прописани су правним актима којима се регулише поступак царинских и инспекцијских органа у вршењу послова у вези робе којом се повређује право интелектуалне својине. Највише пажње у спроведеним истраживањима у овом раду посвећено је поменутиим органима државне управе. Параметри о њиховом раду јесу статистички подаци о заплењеној роби. Таквих података највише има у извештајима о раду Управе царина и тржишне инспекције. На основу података надлежног органа исказаних у стотинама хиљада комада заплењене робе указује се не само на ефикасан рад, већ и на огромне размере проблема заштите права, због велике распрострањености ове врсте криминала. Постојала је бојазан да ће се након усаглашавања законске регулативе са прописима Европске уније, домаћи законодавац задовољити и успорити са доношењем подзаконских аката, чиме би рад инспекцијских служби био онемогућен, а примена закона остала само теоријска. То се није догодило, па је последњи у низу подзаконских аката који је почео да се примењује Уредба о условима и начину примене мера за заштиту права интелектуалне својине на граници.

Сврха правних прописа и извршавања обавеза у складу са законом од стране надлежног органа, јесте да прекршиоци правних норми буду кажњени за своја дела. Ефикасан суд је трећи битан фактор у сузбијању ове врсте криминала. За разлику од резултата инспекцијских и царинских органа, правосудне власти се не могу похвалити бројношћу окончаних процеса и правоснажних судских пресуда по тужбама за повреду права. У последњих три године покренут је кривични поступак за 263 кривична дела против интелектуалне својине, а само у три случаја су изречене казне затвора. С обзиром да је у раду судова при крају

„постреформски“ процес, требало би очекивати да се након периода стагнације, судска заштита права интелектуалне својине буде ефикаснија.

Управа царина и инспекцијски органи судећи према изложеним законским и подзаконским решењима имају добру и модерну правну основу за ефикасан и стручан рад на сузбијању свих облика кривотворења и пиратерије. Да би њихов рад био још успешнији неопходно је да усклађивање и преузимање правних прописа Европске уније и мултилатералних конвенција буде праћено разменом искустава и успостављањем сарадње са надлежним органима других држава. На тај начин би држава Србија добила поред модерних европских закона и модерне обучене службенике у функцији заштитника права интелектуалне својине.

**Mr. Dejan Vasović, BA**

## **ADMINISTRATIVE PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS**

### **Abstract**

*Intellectual property law, as a special branch of law, developed in the late 19th century. Given the very dynamic development and great opportunities for abuse, over time as a key issue in developing this area of law protecting the rights issue arose. To this end, many states legally regulate this area of laws and bylaws. The Republic of Serbia adopted a modern legal rules that define the role of state authorities in protecting intellectual property rights. The most important role in the protection of a state administration, and customs and inspection authorities.*

*Key words: intellectual property, industrial property, copyright, Intellectual property office, customs administration, inspection*